

Ярууны районий Эгэтын-Адагай дунда нургуулин литературна нэгэдэлэй гэшүүдэй зохёолнуудыг энэ хуудандамнай уншагты.

ДУУНУУД ХҮЛЭЭЛГЭ

Унаганхан хээрэй табаран гү? Угтахан голы жабар гү? Ушарсан нүхэрэйм абяан гү? Оорым шэхэнэй ханхнаан гү?

(7-дохин классай хургаща Ванзатова Банра 82-той нагса эжньгэ — МУХУСАНОВА Бальжамнаа буулгажа абана. Нүхэрөө дайнда үлдээхөө, бусад хүүдэр хүнүүг хүлэжэ ябаһан эхэнэр энэ дууе дууладаг байһан юм гэжэ нагса эжньгэ хөөржэ үгөө.)

Заяандаа миний сээжэдэ Захын арын тооромдо Залгаа манан тогтонги, Захижал хэлэһэн хэды үгэнь Заяандаа миний сээжэдэ. Хээрэн арын тооромдо Хөдйдэһэн манан тогтонги, Хэлэжэ захиһан хэды үгэнь Хөдйдэһэн миний сээжэдэ.

(7-дохин классай хургаща ЦЫБИКЖАПОВ Намсарай оорынгөө эжы МИТШОВА Намжилмаана бэжэжэ абана. Нүхэрөө дайнда үлдээһэн эхэнэр үнэн сэхээр захиһан дүүргэжэ, хүлэжэ ябаһана мэдүүлһэн, энэ дууе дууладаг байһан юм гэжэ.)

ЁХОХОР ХАТАРХАДАА...

Улаан галай хүсэндэ Улаан хойшоо сохигдоо. Улаан Арминн хүсэндэ Германн хойшоо сохигдоо. Шөнэһэн галай хүсэндэ Баллин хойшоо сохигдоо. Совет Арминн хүсэндэ Фашист хойшоо сохигдоо. Түпинн галай хүсэндэ Дүлэн хойшоо сохигдоо. Түрал Арминн хүсэндэ Дайсан хойшоо сохигдоо.

(7-дохин классай хургаща ДОРЖИЕВА Дингэн энэ дууе оорынгөө эжньгэ — ЖАЛСАНОВА Дунлажа Радановнаа бэжэжэ абана.)

БАСНИ

ТАБАН ХУРГАН

Нэгэтэ табан хурган Нэгээрүгээр хэрэлдэбэ. Хэний хэһэнэ дээрэ гэлдэн, Хэгүйг эхээр арсалдаба. — Бил баргартнай гэжэбэ, — гэжэ Барбадаай эхлэжэ бахархаба. — Бата, найдамтай бил байха, — гэжэ Батан-туулай башаба. — Тоомтой, тоотой бил гээ.

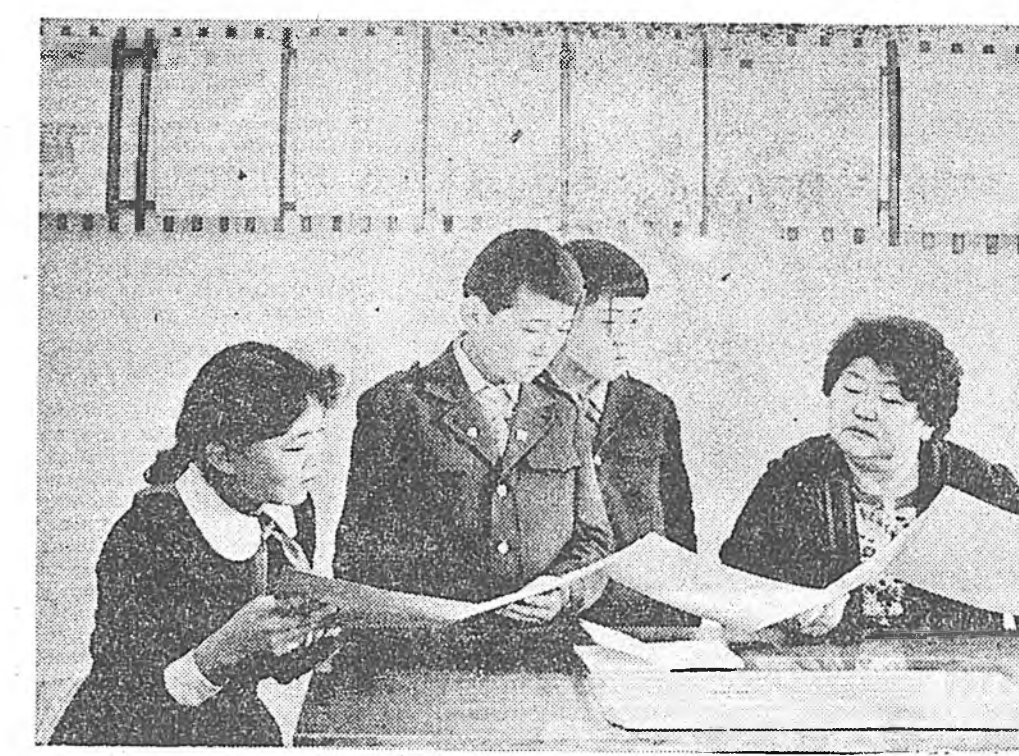
РИНЧИНОВ Жаргал, 6-дахин классай хургаща.

ЭХЭ ОРОМНАЙ ГАНСАХАН

Оройдоошье тэдэнэр үхөө бэшлэ. Ороном дурасхал салюудаар мүнхэлһэн. Эгэтын-Адагай дунда нургуулин хургащад ажалтай ба дайной ветерануудтай уулзажа, ажалтай ба дайшалхы намтарын хөөрүүлдэг, бэжэжэ абана. Дайной ветерануудтай уулзажа, ажалтай ба дайшалхы намтарын хөөрүүлдэг, бэжэжэ абана.

Бэрхэ сагта ажаллаһан хүнүүдье уридаг. Хургащад дайной үеһэн аман зохёол суглууддаг, согсолдог юм. Эдир фольклористнуудтай, мүн Агуу-эхэ дайной темэдэ бэшгэдэгэн уран зохёолыг уран уншагшадой конкурсууд үргэжэ гэдэгдэг. Эдир антифашистын үдэр феаралин 8-да урха түгсөөр үнгэргэгдэдэг. Хургуулин партина организацион секретари Эрдыниева Полина Цыбикинагай хүтэлбэрийдэг интернациональна клубай гэшүүд энэ үдэрнэ эмхидхэдэг. Эб найрамдалда зориулан, мүн ядэрна буу зэбсэгые, дайе буруушаан зургуудай, плакатуудай конкурсууд эхэ һонин. Импрериализм ба фашизмые гэмнэһэн гар табилгатай актиудууд суглуудгана. Хургащаднай хуралсалһаа гадур суботкин, воскреснигүүдые үндэргэжэ, жэл бүхэндэ Эб найрамдалай жасада мингэ оруулдаг болоһон үнэнэй юм. Мүнөө жэлдэ хуралсалһаа энэ жэлэй эхнээг тус жасада 100 түхэрй оруулганхай.

АЛАЙДА АЛ-НЭМЭРИ Шүтэгшөө. Нэгэртэмсэдэ үрине түрэнэй эжы, хэи хоолойгоороо бүтүн бүүбэйлһэн эжы, хэи гараараа үлдэһэн үрэнэй эжы, үгөөрөө нурган хүмүүжүүлһэн эжы.

МИНИИ АБА—СЭРЭГШЭ

Минни аба Цыренов Шыден-Еши Тулмачевич 1940 оной октябры һарада сэргээй уялгата албанда морлоһон байгаа. Арминнга албы Алас-Дурна зүгтэ, Приморско хизаарта түмэр замтай частыда эхлээд. 1943 оной һуул багта энэ полк Баруун фронт эльгээгдэжэ, 1-дахин Украинна фронтын мэдээлдэ оронон байна. Тэрэ частын Украинны, Польше сүлөөлгөндэ хабаадаһаа. Эсэгэ ороноо хамгаалһан Агууэхэ дайной түүхэдэ оронон хүндэ байлдаһандай нэгэн болохо Висло-Одерско ба Львовско-Сандомирска тулалдаанда хабаадаһан байна. Висло-Одерско тулалдаанай һүүлээр командованин даабри ажилгатайгаар бүлгэрлэнгэнгээ түдөө «Дайшалхы габьягтай түдөө» медалиар шагнагданан юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Уран зохёолой драматическа кружоктой хүтэлбэрилгэгшэ Цыренова Ханда Жамсуевна Жамьянова шабинартаа шэнэ хүлэглэмнүүдые үзэжэ байна. Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

ГЭНТЭ ШЭДИТЭЙ БОЛОШОО ҮАА... (УХИБУУДЭЙ НАЙРУУЛГЫЕ ПРАХАПА...)

«Гэнтэ шэдитэй болошоо хаа...» гэһэн темээр үхнүүд бэһэн найрууланууд угаа һонин. Хүн бүхэн оорын хэлхээ үгэтэй байна. «Америкын бүхы ядэрна бомбонуудыг суглууддаг, заводто хайлууладаг, трактор машинануудыг олоор гаргаха байгаа. Бүхы арад зон нэггэше хүдэлмэри гараараа хэхэжүй, хуу машиннар, роботуудаар юмгээ хэхэ һэн. Тэдэнэр буталдаа эбтэйшүүд, энээлдэжэ ябадаг, хүхюүгэйгээр акалаа бүтээжэ һэн», — гэжэ 5-дахин классай хургаща Цыренова Минни бодомжолоно.

«Бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ үшэ зоолоһонны үгы хээд, үгэдэ лүгшадые өөөрэгшэ залуу, гол болгохо. Бүхы арадуудыг эбтэй болгодог, дайе үгы хэхэбэ», — гэжэ 6-дахин классан хургаща цыренова Ардын оорынгөө һонин хуэһыг гаргана. Мүн лэ 6-дахин классай хургаща Будиева Дарина эхэл һайн сэдхэлгэһэн үхнүүд байһа гэжэ эдэхэн үгэнүүдыеһэн уншахада онлгохоор: «Би таряа эхээр ургуулаа, бүхы дэлхэйн үгытэй хүнүүдтэ хубаана үгэхэ һэм. Гүтал хубсануудыг үнэгүй болгохо. Нэгэһы хүн дэлхэй дээрэ гэдэһээ үлдэхэгүй, гоё һайн, дулаан хубсантай ябах байгаа...»

ЗУНАЙ АМАРАЛТА

«Гэнтэ шэдитэй болошоо хаа...» гэһэн темээр үхнүүд бэһэн найрууланууд угаа һонин. Хүн бүхэн оорын хэлхээ үгэтэй байна. «Америкын бүхы ядэрна бомбонуудыг суглууддаг, заводто хайлууладаг, трактор машинануудыг олоор гаргаха байгаа. Бүхы арад зон нэггэше хүдэлмэри гараараа хэхэжүй, хуу машиннар, роботуудаар юмгээ хэхэ һэн. Тэдэнэр буталдаа эбтэйшүүд, энээлдэжэ ябадаг, хүхюүгэйгээр акалаа бүтээжэ һэн», — гэжэ 5-дахин классай хургаща Цыренова Минни бодомжолоно.

«Өөөрөө ниндэдэг хибсэсэмолдотэ һуугаад, Америк олоод, президент Рейгантэйһэн уулахаб, хөөрэдэхэб, дай хэхэһыг болоулахаб, арад зондонь эрхэ сүлөө гэгэжэбэ», — гэжэ энэл классай хургаща гаймовева Сандэма гөлэ хонгоршы наань, зурхидөө ханажа ябаһанаа бэшэ. «Нютагаа город шэнги олон даохар гэрнүүдтэй, гоё нахан болгохо һэм. Эжньгээ хүдэлдэг наалишадай фермы хуу оньоноруулаха байгаа. Унсаһыг аргагүй нүгэй болгодог. Советско нээ соо армин наалишад гүүлэжэ, эрхэн, медали аваха һэн», — гэжэ Аюров Цынокдоржын эшлэһы уншахада һонин. Гэнтэ шэдитэй болошоо хаа, эдэ үхнүүд иматгал өвөөдтэ бэшэ, харин ондоо хүнүүдтэ, ондоо арадуудта тула асарха тухай бодомжолодог байна. Энэ хадаа эхэл һайхан шэнжэ гэһэн. Сэдхэлгэһэн сагахан энэ шаньһы хүүгэд агта гэһэнгүй, бүхы наһараа абажа ябахэ бэжэ гэжэ найдагана.

ОНЬОН ҮГЭНҮҮД

Архин хорон Аминда аюулайтай, Аманай хорон Байлдада шуулайтай. Архинна хүн Арад зондо хүндэгүй. Хэрүүлшэ хүн Хотон зондоо хүндэгүй.

Архин гэһэн Нохойн эднэгүй, Гэхэйн үндэхгүй эдээн. Айдар найдаха. Архидабал, Эдир найдаха зутарбал, Эсэгынгэ һарые бузарлахаш.

ЦЫМЕРЫЛОВ Бато-Мүнхэ, 10-дахин классай хургаща.

ЦЫРЕНОВА Туяна, 10-дахин классай хургаща.

гаарнь, нутагаархидын омог...

«Б» класста хурагша хэм. Дайн...

Пластинин, Содном Самбатов, Найдан Михайлов, Артем...

Хорин нэгдэх дунда хургуулин дэргэдэ тэбигдан...

Уласхоорондо ШЭНЖЭЛЭ

АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛЫЕ БЭХИЖҮҮЛЭ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевийн Германин социал-демократическа партиин түүрүүлгшэ...

БААТАРШАЛГЫЕНЬ МҮНХЭЛЖЭ...

дэхи дунда хургуулин дэргэдэ хушөө бодхоогдобо. Хушөө нээлгын баяр ёһо...

Харин сэбээгэй тагнуулан Содном Самбатов 1944 ондо...

Спорт ТОВШОХОНООР...

ДААМ. Иалтын 40 жэлэй ойдо зориулагдажа, даамаар «Урожай» бүлгэмэй областной...

ШЭНЭ РЕКОРД ТОГТООГДОО

хурагшад дунда хүнгэн атлетикээр республикийн түүрүү хуури эзэлгын тулөө мурьсоон...

АРАДУУДАЙ ЭТИГЭЛ НАЙДАБАРИИЕ ХАРИУУЛ

Ядерна ба замбуулиной зэбсэгүүдэй талаар совет-американ хөөрлөөнэй хоёрдохи ээлжэн Швейцарин нислэгдэ...

ВЕЛОСИПЕДЭЭР УРИЛДАГА. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэз дайнда совет арадай туйлаһан Иалтын 40 жэлэй...

«Забайкалец» гэжэ спортклубай түүлөөлгшэ, спортын мастера кандидат Николай Родионов — хоёрдохи, Жаргал Шакталаев гурбадахи хуури...

Хөөрлөөнэй үедэ шэри шага байха хүсэлтэйди тэд уулзалгын американ түүлөөлгшэ...

БАРИЛДААН. Дүрэ буялалдлын барилдаагаар «Труд» бүлгэмэй Россин советэй мурьсоон Татарай АССР-эй...

С. АФАНАСЬЕВ.

ХЭНДЭШЬЕ ХЭРЭГГҮЙ ДА...

Хүршэ гүрнүүд болохо Ирак ба Ирэн хоёрой хоорондо теба шахуу жэлэй туршда үргэлжлэжэ байһан дайнай абуултанууд...

ТАСС АПН ХИЛЫН СААНАНАА

НЬО-ИОРК. Хашалта харшалтануудые, харата абуултануудые үргэдхэжэ байһаннаань уламжалан, Ливанда тохөөлдоһон хүшэр хүндэ байдалые ООН-ой...

Советскэ Союз эбэ тогтоолой түүлөө дуугаа угтахые хүсэлэн байһа, гэжэ тэрэ хэлэбэ. Гэхэтэй хамта Аюулгүйн Советэй тусхай засадан зарлахые буруушаан Ливанай хараа болгоые яашые дэмжэлгын аргагүй байна.

ООН-ой талаархые хэмжээнэ Уласхоорондын энэ нэгдэһэн ралны секретарь хоёр орондохи хотонуудта ожо, дайжа байхад дурдхалхан, Багадта, мунт генеральна секретарин орондохи жэмэ, амгалан байдал тийгэрэ...

АЛДАРТА ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

УЛААН-БААТАР. Гитлеровскэ фашизмые, япон милитаризмые ялабар 40 жэлэй ойдо зориулагдаһан интернационалына социал мурьсоон арадай Монголодо «Эб найрамдалай хэрэгтэй түлөө, дайн лажарта эсэргүү арадуудай тэмсэлдэ ху-бита оруулах» гэгээн уриа дотор үнэгэрэ байна.

ПРАВДА БҮРЯТИИ СЭНХИР ЭНРАН

Нэгдэхэ хуудаһанда. «Түмэр түдэгэ хаягдахэ ёһогүй» — түрүү бэшгэ. «Табан жэлэй бата алхам» — А. Гребенниковой корреспонденци. «Богони болоотот» — В. Лесиковэй статья.

МОСКВА, 19.45 «Мүноодэр — түби дэлхэйдэ»

Москва, 19.45 — «Мүноодэр — түби дэлхэйдэ». «Саяан». Хэжээлгын райондо малай үбэлжэлгын ээрим тэды дунд тухай.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000. УЛАН-УДЭР, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ 23, редактор — 2-50-96...